

C164 – SLAN11

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

7 maart 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het Zeevissersfonds	1
Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitvoering van de resolutie betreffende de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen	2

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het Zeevissersfonds

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, in de dagbladen verschenen onlangs berichten over de sloopactie in de visserij. Om die actie mogelijk te maken moet ongeveer 3 miljoen euro worden gezocht buiten de begroting.

Daarnaast is er ook nog het Zeevissersfonds, dat volgens zijn statuten als doel heeft om onder meer vormingsinitiatieven te organiseren en om via de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) kostenbesparende maatregelen te ontwikkelen. Het fonds wordt gefinancierd met een bijdrage uit de ingehouden bedrijfsvoorheffing.

Mijnheer de minister-president, ik had graag vernomen wat de precieze financiële toestand van het Zeevissersfonds is. Op welke termijn kan er geld worden vrijgemaakt uit het Zeevissersfonds om de sloopactie te cofinancieren? Welke rol zal de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling spelen bij deze sloopactie?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Demeulenaere, ik bevestig dat ik inderdaad op zoek ben naar 6 à 8 miljoen euro om een sloopactie te kunnen houden in de visserij. Ik zoek de middelen niet in eerste instantie bij het Zeevissersfonds of bij de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling, maar wel in Europese en Vlaamse begrotingsposten.

Het Zeevissersfonds werd in 1986 bij CAO opgericht in uitvoering van de wet van 7 januari 1958. Het is

een zogenaamd fonds voor bestaanszekerheid en dergelijke fondsen ressorteren onder de federale regering omdat het om een zuiver federale bevoegdheid gaat. Het fonds wordt paritair beheerd door reders, vakbonden en vertegenwoordigers van de verwerking. Het wordt gespijsd met delen van de bedrijfsvoorheffing. Ik heb geen enkele bevoegdheid inzake het Zeevissersfonds. Op een bepaald moment zijn er wel politieke contacten geweest om na te gaan of er fondsen konden worden vrijgemaakt van het Zeevissersfonds om naar aanleiding van de energiecrisis specifieke maatregelen te nemen. De gesprekken daarover staan nu op een laag pitje omdat we voorrang geven aan het vergaren van de nodige fondsen voor een sloopregeling.

De SDVO is een vzw die wel degelijk een rol te spelen heeft bij het vrijwaren van de toekomst van de zeevisserij. De SDVO verkrijgt zijn middelen via een beheersovereenkomst met het Zeevissersfonds. Het is een vzw en dus heb ik geen enkele bevoegdheid terzake. Uiteraard is het aan de SDVO zelf om via besluitvorming in de beheersorganen te beslissen of ze wil of kan cofinancieren in een eventuele sloopactie. Ik zal daartoe contact opnemen met de SDVO, maar ik herhaal dat ik momenteel middelen zoek in de Vlaamse en Europese begrotingen.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Werden de voorwaarden al vastgelegd waaraan de vissers moeten voldoen om in de sloopactie te stappen?

U wilt de 6 à 8 miljoen euro voor een deel bij de Europese Unie halen. Een ander deel moet uit de Vlaamse begroting komen. Hebt u het dan over de begroting voor Landbouw?

Minister-president Yves Leterme: Deze kwestie is natuurlijk levende materie. Ik hoop tegen de eerste week van april of heel snel na het paasreces duidelijkheid te kunnen verschaffen. We zoeken naar een fifty-fiftyverhouding tussen Vlaamse en Europese middelen. We vragen een Europese cofinanciering

naar rata van 1 euro voor 1 euro. We zijn al vergevorderd: de Europese cofinanciering is een feit.

We moeten er nu voor zorgen dat voldoende middelen uit de Vlaamse begroting worden vrijgemaakt. Het is duidelijk dat het geld niet alleen uit de begroting voor Landbouw of voor Visserij kan komen. De Vlaamse Regering zal een bijkomende inspanning moeten leveren, maar dat is niet evident gelet op de vele maatschappelijke vragen die aan ons worden gericht. Bovendien doen zich bij een begrotingscontrole altijd problemen voor. Een voorbeeld daarvan is de harraming van het BNI door de Nationale Bank, want die leidt tot een minderontvangst van 100 à 150 miljoen euro. De begrotingscontrole zal niet evident zijn, maar toch onderneem ik, conform een aantal afspraken die in een ander verband werden gemaakt, een poging om 6 à 8 miljoen euro bijeen te krijgen.

Aan de voorwaarden wordt gewerkt. Dat gebeurt op voorstel van de administratie. We zullen in dialoog treden met de sector. Ik wil het geld echter gevonden hebben voor er met de sector wordt gecommuniceerd. Ik zou immers niet graag verwachtingen scheppen die ik niet kan waarmaken.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister-president, u hebt het over de rederijcentrales en over de grote reders, maar ik heb van enkele kleinere vissers die aan duurzaam vissen doen, vernomen dat ze nergens worden gehoord. Ze verbruiken slechts 30 percent van de brandstof en voldoen aan alle voorwaarden, maar ze vormen blijkbaar een te kleine groep. Het gaat om alternatieve vissers die niet met bokken vissen, maar met lijnen. Ze halen een ander type vis binnen, dat niet zo goed gekend is op onze markt. Hebt u ook contacten met die groep? De vissers hebben al brieven geschreven, maar kregen enkel nietszeggende antwoorden.

Minister-president Yves Leterme: Ik ben altijd bereid om wie dan ook te woord te staan. U mag die mensen gerust doorverwijzen naar mij en mijn kabinet. We zullen naar goed vermogen antwoorden op hun vragen, maar we kunnen natuurlijk geen wonderen verrichten. Het spreekt voor zich dat bij de maatregelen die we uitwerken, dit segment van de visserij niet aan onze aandacht mag ontsnappen.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Het gaat immers over mensen die al voldoen aan de voorwaarden voor duurzame visserij. Het is jammer om te vernemen dat ze nergens een steunpunt vinden.

Minister-president Yves Leterme: Zijn ze kandidaat voor een mogelijke sloopactie?

Mevrouw Stern Demeulenaere: Neen, dat zijn ze zeker niet. Ze doen al het nodige en ze verbruiken slechts 30 percent van wat een andere vissersboot aan brandstof nodig heeft. Hun zaak is heel gezond, maar ze worden op een andere manier gestraft doordat ze in geen enkele grotere koepel worden opgenomen. Dat is jammer.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil de vragen van die mensen eerst eens grondig bekijken. Ik herhaal dat we bereid zijn om hen te woord te staan. Ik wil ook verwijzen naar het besluit dat we een drietal maanden geleden hebben laten nemen waarbij een segment 'kustvisserij' werd ingevoerd dat zich heel specifiek richt op tuigen van klein gabariet. In het besluit staan een aantal goede maatregelen ten gunste van die vissers en dat type van visserij, maar als we nog meer kunnen doen: heel graag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitvoering van de resolutie betreffende de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, op 27 mei 2005 heeft de federale regering de Europese richtlijn 2003/30/EG ter bevordering van biobrandstoffen vertaald in Belgisch recht. Federaal minister Reynders zei dat fiscale maatregelen ervoor zouden zorgen dat de biobrandstoffen niet duurder werden dan gewone brandstoffen. Ondertussen is er biodiesel beschikbaar. Om de gewesten de tijd te geven voor steunmaatregelen om een economische productieactiviteit voor bio-ethanol op te zetten, zal in oktober 2006 een aanbesteding voor biobenzine worden gelanceerd.

Ondertussen heeft het Vlaams Parlement op 13 april 2005 – bijna één jaar geleden dus – unaniem een voorstel van resolutie goedgekeurd over de aanmoediging

van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen.

Punt 7a van de resolutie stelt dat de Vlaamse Regering er bij de federale regering zal op aandringen om de accijnzen op motorbrandstoffen te differentiëren, afhankelijk van de CO₂-uitstoot, teneinde het gebruik van biodiesel, bio-ethanol en in sterke mate koudgeperste plantenziep te bevorderen.

In punt 7c van de resolutie wordt aangedrongen op het maximaal aanmoedigen van de eigen teelt van duurzame biomassa. Zoals de zaken er nu voor staan, zal de eerste jaren vooral biodiesel moeten worden geïmporteerd. Het gaat om biodiesel gewonnen uit koolzaad en uit soja. Bij deze teelten in derde landen rijzen een aantal vragen. Het WWF vraagt een ecocertificering voor biobrandstoffen, liefst op Europees niveau, omdat nu energieteelten plaatsvinden in derde landen en vooral in derdewereldlanden, die ten koste gaan van de voedselvoorziening van de lokale bevolking en van het regenwoud. Dat laatste is in Brazilië het geval.

Biodiesel dat door een bedrijf als Cargill in de Gentse haven wellicht zal worden aangemaakt, wordt op basis van niet-duurzaam geteelde energiegewassen uit ontwikkelingslanden geproduceerd. Dat kan niet bepaald een toonbeeld van duurzame ontwikkeling worden genoemd. Het plaatst de hele bio-energiesector in een slecht daglicht.

Mijnheer de minister-president, op welke wijze heeft de Vlaamse Regering uitvoering gegeven aan deze resolutie? Heeft de Vlaamse Regering er bij de federale regering op aangedrongen om de accijnzen effectief te differentiëren afhankelijk van de CO₂-uitstoot en van de algemene ecoscore van de brandstof? Vindt u dat de bestaande federale fiscale maatregelen hieraan tegemoetkomen?

Welke steunmaatregelen heeft de Vlaamse Regering genomen om in de eigen regio een economische, duurzame productieactiviteit voor biobrandstoffen op te zetten? Op welke wijze wordt daarbij voorrang gegeven aan koudgeperste plantenziep?

Welke maatregelen zal de Vlaamse Regering nemen om – in overleg met de federale regering of met de Europese Unie – garanties te bieden dat de grondstoffen die voor de aanmaak van biobrandstoffen in Vlaanderen worden ingevoerd uit andere landen, op een duurzame wijze geteeld worden? Zal Vlaanderen zelf een ecocertificering voor biobrandstoffen invoeren zoals wordt gevraagd door het WWF?

Dit zijn relevante vragen met het oog op de plannen van Cargill voor de invoer van grote hoeveelheden soja en dergelijke die niet op een duurzame wijze werden geteeld. We moeten voorkomen dat we een biobrandstoffenindustrie uitbouwen in Vlaanderen die achteraf een negatieve sociale impact en milieu-impact blijkt te hebben.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer Glorieux, ik dank u voor het opvolgen van onze resolutie.

Mijnheer de minister, misschien vergis ik me, maar ik heb de indruk dat de federale regering haar huiswerk bijzonder langzaam maakt. Tijdens het weekend las ik toevallig dat de normen voor pure plantaardige olie nog moeten worden vastgelegd door de federale regering. Waarom wordt een dergelijk project niet meer gestimuleerd? Dat vergroot aanzienlijk de slaagkansen. De heer Glorieux heeft gelijk dat, wanneer het bedrijf uit het Gentse start met de verwerking, de nodige grondstoffen zullen moeten worden ingevoerd.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Glorieux, met de organisatie van de rondetafel over biobrandstoffen in het kasteel van Bouchout te Meise in 2005, hebben we onze bijdrage geleverd waardoor het dossier in een stroomversnelling is geraakt. Dat was ook hoogstnodig, want de jaren voordien was er weinig beweging merkbaar. Daarna kwam de resolutie van 13 april 2005 van het Vlaams Parlement. Een jaar na datum komt deze vraag op tijd om eens te evalueren waar we staan.

In het verlengde van de resolutie hebben we onder meer de volgende stappen gezet. Ten eerste heb ik samen met minister Peeters aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) de opdracht gegeven om een potentieelstudie voor de introductie van biobrandstoffen in Vlaanderen op te maken. Daarmee willen we de mogelijkheden en het potentieel van biobrandstoffen in Vlaanderen eens goed in kaart brengen. Deze studie wordt binnenkort opgeleverd. We zullen de beleidsaanbevelingen uit de resolutie op hun opportuniteit en haalbaarheid toetsen en er al dan niet gevolg aan geven.

Ten tweede heb ik vanuit mijn bevoegdheid als minister van Landbouw de verschillende Europese steunmogelijkheden voor de bevordering van de teelt van

energiegewassen in Vlaamse besluiten omgezet. Ze zijn ondertussen allemaal van kracht. In Vlaanderen is het regelgevende werk dus gebeurd.

Ten derde werken we momenteel aan een wijziging van de VLIF-regelgeving (Vlaams Landbouw Investeringsfonds). Die ligt nu voor bij de minister van Begroting voor een begrotingsakkoord. Daarbij werden een groot aantal investeringen met het oog op het gebruik van hernieuwbare energie ingeschreven als genietende van een preferentieel steuntarief van het VLIF.

Ten vierde is er binnen de Vlaamse Regering een initiatief genomen onder impuls van minister Van Brempt inzake de aankondiging van een proefproject waarbij nog dit jaar 70 bussen van De Lijn worden omgebouwd om met pure plantaardige olie, of PPO, te rijden.

U vroeg naar mijn inschatting van de gedifferentieerde accijnsverlaging. Ik ben het met u eens dat er meer had kunnen gebeuren. Het feit dat er niet meer is gebeurd, heeft wellicht te maken met het vooropzetten van de budgettaire neutraliteit van het maatregelenaxioma dat door de federale minister van Financiën – wellicht onder impuls van de toenmalige federale minister van Begroting – naar voren werd geschoven.

Er is een accijnsdifferentiëring in de mate dat er bij biodiesel en bio-ethanol een accijnsvermindering zal gebeuren ten behoeve van de meerkost die de productie van biodiesel en bio-ethanol heeft in vergelijking met de productiekost van de fossiele brandstof. Uiteraard geldt dit slechts voor de percentuele inmenging van de biobrandstof in de fossiele brandstof waarvan in de programmawet van 12 juli 2005 sprake is. Het gaat dus om het oplopende percentage van in te mengen stof.

In tegenstelling tot de accijnsvermindering heeft de federale overheid beslist om voor PPO een nulaccijns in te voeren, waardoor de biobrandstof die de hoogste reductie aan CO₂-uitstoot kan opleveren, van de grootste accijnsvoordelen geniet.

Ik stel dit dus vast. Ik spring heel voorzichtig om met kritische bedenkingen op het beleid van de federale regering. Ik denk dus ook dat er meer zou kunnen gebeuren, maar ondanks de budgettaire neutraliteit die als basisvoorwaarde geldt, levert de federale regering een belangrijke inspanning.

Op dit moment loopt nog een studie bij de VITO om de productie van biobrandstoffen op de lijst van 'Best Beschikbare Technieken' te kunnen plaatsen met het oog op het bekomen van de zogenaamde ecologiepremie die onder de bevoegdheden van federaal minister Moerman ressorteert. Bijkomend herinner ik u aan een aantal acties die ik als minister van Landbouw heb genomen en die er specifiek op zijn gericht om de landbouwsector niet enkel koolzaad te laten telen met het oog op de productie van PPO, maar om de sector ook een duwtje in de rug te geven om – al dan niet in coöperatief verband – over te gaan tot de productie van PPO. Onder meer de aanpassing van de VLIF-reglementering zal een antwoord geven op vragen hierover. Zo zal het bijvoorbeeld ook de bedoeling zijn dat de bussen van De Lijn zoveel als mogelijk gebruik maken van PPO geproduceerd met Vlaamse energiegewassen en als het kan, geteeld door Vlaamse landbouwers.

Op dit moment woedt de discussie over de biobrandstoffen op het niveau van de Europese Landbouwraad. België heeft er al herhaalde keren, zowel bij bespreking van het Europees actieplan voor biomassa als bij de bespreking van de Europese mededeling inzake de bevordering van de productie en het gebruik van biobrandstoffen in Europa, gehamerd op de nood aan een duurzaam productiekader. België spreekt enkel als Vlaanderen en Wallonië het met elkaar eens zijn. Ik ga alleen akkoord met zaken die de Vlaamse standpunten vertolken en bijgevolg houdt wat door België werd verwoord, ook het Vlaamse standpunt in.

In Europa leggen wij onze landbouwers zeer stringente productieregels op. Ik verwijs naar de 'cross compliance' in het licht van de MTR. Wij ijveren er dan ook voor dat de energiegewassen die uit derde landen worden ingevoerd, kunnen bogen op eenzelfde duurzame productiewijze. Of dit al dan niet via het systeem dat WWF voorstelt met een eco-certificering moet gebeuren, laat ik nog even in het midden, maar de doelstelling van een duurzame productiewijze staat voor ons vast.

Mijnheer De Meyer, ook ik heb me af en toe geërgerd aan het ietwat langzame karakter van de werkzaamheden. Een viertal weken geleden heb ik op mijn kabinet wat verduidelijking gevraagd van federaal minister van Financiën, de heer Reynders. De minister heeft me verzekerd dat er geen sprake is van bewuste vertraging in het dossier. Op een bepaald moment was er trouwens sprake van projecten in

Wallonië die met wat vertraging op gang kwamen of die minder vergevorderd waren dan onder meer projecten in de haven van Gent. De federale minister heeft me verzekerd dat er geen enkele intentie aan de basis lag van de vertraging. Ik heb een uitstekende verstandhouding met hem en ik twijfel niet aan zijn oprechtheid. Het klopt dat de besluitvorming bijzonder traag verloopt en sneller moet kunnen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister-president, de resolutie, die unaniem werd goedgekeurd, gaat toch nog net iets verder dan wat de federale regering er op dit ogenblik van bakt. Het is zeker zinvol om verder te blijven aandringen bij de federale collega's.

Natuurlijk is het beter om zoveel mogelijk biobrandstoffen aan te maken uit gewassen die we hier telen, maar op zich is er niets tegen de invoer ervan. Dat zal trouwens ook nodig zijn. Natuurlijk moet het om gewassen gaan die onder ecologisch en sociaal correcte voorwaarden werden geteeld. Op dit ogenblik is dat niet het geval voor veel activiteiten waarbij Cargill betrokken is: grote delen van het regenwoud worden gerooid, er worden enorm veel pesticiden gebruikt en de lokale bevolking wordt – zoals het ginder wordt genoemd – ingezet als slaven. De ene brandstof is duidelijk de andere niet. Als we hier zaken aanbieden als ecologische biobrandstoffen, dan moeten we duidelijk weten wat we invoeren en een onderscheid kunnen maken tussen de verschillende vormen van brandstof.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Mijnheer de voorzitter, ik wil er bij dit laatste punt nog aan toevoegen dat ik uiteraard het pleidooi van de heer Glorieux onderschrijf, maar dat ik het zou willen uitbreiden tot het geheel van activiteiten van landbouwers, tuinders en veetelers hier in Vlaanderen. Het gaat niet op dat vanuit de samenleving, vaak met goede argumenten, heel strenge eisen worden gesteld aan de eigen Vlaamse boeren en dat tegelijk export wordt toegelaten van landbouwproducten die niet aan dezelfde voorwaarden voldoen op het vlak van voedselveiligheid, duurzaamheid en dierenwelzijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
